

התכלס

בטאון עולם התורה

בס"ד יום רביעי י"ג באדר תשע"ח (28 בפברואר 2018) שנה ו' גליץ 1650 מחיר 15.00 ש"ח כולל מע"מ

"אבל גדול ליהודים, וצום ובכי ומספד, שק ואפר יוצע לדבים"

עולם התורה בארץ ובגולה עטוף יגון וכאב צורב על הסתלקותו של רבנו מרן ראש
הישיבה זצוק"ל • רבבות אלפי בית ישראל בכל ריכוזי היהדות החרדית מתכנסים
לעצרות זיכרון ובכי תמורדים על סילוקו של אבי הישיבות זיע"א • אלפי אברכים
ובני תורה אמש בעצרות קינה ומספד בכל רחבי העולם היהודי • עמ' 3,4

"ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה"

"האמת היא שהנס בא תמיד על ידי הנהגת החזק והתקיף בדעתו, שלא לוותר אף כחוט
השערה במקום שנוגע לכבוד שמים ולכבוד כלל ישראל" • על סדר היום • עמ' 7

רבינו מרן ראש הישיבה
זצוק"ל ברגעים מרטיטים
של התעלות נשגבה בסעודת
פורים (תמונה נדירה שצולמה
לפני 25 שנה, בפורים תשנ"ג)

ואנו עושים כמו שהם היו עושים בימי מרדכי ואסתר

יום תענית אסתר הוא היום שעליו אמרו חז"ל, כי הוא "זמן קהילה לכל", וכפי שכתב הטור בסימן תרפ"ו: "פירוש שהכל מתקבצין לתענית אסתר, ובאין בני הכפרים לעיירות ולומר סליחות ותחנונים, לפי שבו נקהלו לעמוד על נפשם והיו צריכין רחמים, ואנו עושין כמו שהם היו עושין בימי מרדכי ואסתר".

אכן, כפי שכבר ביארו קדמונים, כי אמנם תענית זו אינה תענית של צער ואבילות, כשאר תעניות, ועיקרה הוא זכר לנס שנעשה בימי מרדכי ואסתר – אך אין זה רק זכר לנס בלבד, ובכל דור ודור יש משמעות אקטואלית מצמרת לאיזכור של גזירת המן הרשע, להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים. שכן אמרו חז"ל בזהר בראשית, ששונאי ישראל כמו המן וחביריו לא תמו, והם מבקשים לעקור ביצתן של ישראל, והולכים ומתגברים, ומחדשים בכל יום ויום גזירות רעות חדשות על כלל ישראל. לכן נקבע יום תענית אסתר כדי לשאת תפילה ותחנונים ברוב עם ולעורר רחמים גדולים בפמליא של מעלה, שכן תענית אסתר הינה זמן מסוגל מאוד שתתקבלנה תפלותינו, בזכות מרדכי ואסתר.

על כן נקבעה תענית אסתר לדורות זכר להנהגת עם ישראל בימי מרדכי ואסתר, אך לא רק כזכר בלבד, אלא כדי להנחיל בקרבנו מסר נצחי. "ומצינו כשהיו ביום מלחמה שהיו מתענין, שכן אמרו רז"ל שמהם רבינו ע"ה ביום שנלחם עם עמלק היה מתענה, וא"כ בודאי גם בימי מרדכי היו מתענים באותו יום, ולכן נהגו כל ישראל להתענות ב"ג באדר ונקרא 'תענית אסתר', כדי לזכור שד' יתברך רואה ושומע כל איש בעת צרתו כאשר יתענה וישב אל ד' בכל לבבו כמו שעשה בימים ההם". (משנה ברורה, סימן תרפ"ו).

ביום זה אנו חוזרים ומפנימים אפוא את ההכרה היהודית השורשית, כי בכל עת צרה אין לנו על מי להישען, אלא על אבינו שבשמים. וכפי שאומרים אנו בסליחות ליום תענית אסתר: "ריבין תינוקות לפניו ימים שלשה, צמים ומוכפנים, בקול יעקב לחלוש ידי עז פנים. ידי אמונה לקל, הצילני מעלבונים, פן יבוא והיכני אם על בנים".

לדעת שפל המדרגה ולהתמרמר על זה

כבר עמדו הספדים על המצב הנורא שבו אנו נתונים, כאשר "איך אבדו גיבורים בתוך המלחמה", בהסתלקותו של רבנו מרן ראש הישיבה זצוק"ל בעיצומה של המערכה הכבדה בה אנו שרויים, כאשר פורקי עול ומרשעיו ברית עושים ככל שביכולתם לעקור תורה מעם ישראל ולפגוע בשומרי התורה, תוך הצהרות ומעשים ברורים שכוונתם לקעקע את עולם התורה ולשנות את הציבור החרדי.

יחד עם זאת, בעלי המוסר והמחשבה לימדונו, כי דווקא ההכרה העמוקה במציאות העגומה, ללא כחל וסרק, היא אשר עתידה להביא את הישועה.

הגה"ק רבי צדוק הכהן זצ"ל מבאר, כי לכן אמרו חז"ל "אסתר מן התורה מנין – שנאמר 'ואנכי הסתר אסתיר'". שכן עיקר הירידה של האדם היא כאשר אינו חש שהוא מצוי במצב של הסתר פנים. "ואנכי הסתר אסתיר", ישנו מצב שבו גם ההסתר – מוסתר!

"וזה היה עיקר נס פורים, שהיו אז בשפל המדרגה, וכאשר הרגישו ישראל שעומדים בתכלית ההסתר, כמו שנאמר: 'אבל גדול ליהודים וצום וכבי ומספד', וגו', וכידוע שענין אבילות והספד יורה על דבר שנחלט בדעת האדם שכבר אבדה תקותו, וכענין אבל והספד על מת שאין אופן להחזירו. ועל ידי זה שהרגישו ההסתר-פנים, נהפך להם מאכל ליום טוב. וענין זה מתנוצץ בכל שנה, ובימי פורים נתוודע לכל פרטי נפשות ישראל לדעת נגעי לבבו איך הוא בשפל המדרגה והוא מתמרמר על זה, ובוזה עצמו שנודע לו מצבו, ע"ז מאיר בליבו. ונהפך לו מיגון לשמחה".

אם נתבונן היטב נראה, כי זו הבעיה המרכזית של תקופתנו, המתאפיינת בשורה של תחומים, בחוסר הנכונות להכיר במציאות העגומה. המצב הוא של הסתר פנים, אך אנשים מעדיפים לטמון ראשם בחול ולהסתיר מעצמם את ההסתר. מעדיפים לרחף על כנפי האשליות המתוקות, כאילו הכל מתנהל כשורה או, לחילופין, מפגינים ביטחון

ערטילאי ב"יהיה טוב" סתמי, ובלבד שלא להתבונן במציאות ולהסיק את המסקנות.

נשכיל אפוא להיישיר מבט כנה מול המציאות הקשה ולא להטמין ראש בחול – ובזכות זאת ייהפכו לנו ימים אלה מיגון לשמחה.

"כי המלחמה עצמה מחייבת תענית, עד הנצחון הבטוח"

מרן הגאון רבי שניאור קוטלר זצוק"ל, ראש ישיבת ליקווד, עמד על דברי הראשונים מהם עולה שכל קביעות תענית אסתר לדורות היא משום זכרון התענית של אז, כפי שביאר המרדכי שלכן כשחל פורים ביום ראשון מקדימים התענית ליום חמישי, "ואעפ"י דאמרינן לקמן תשעה באב מאחרין ולא מקדימין, משום דפורענותא הוא, אבל צום אסתר לאו פורענותא הוא".

בדבריו ("נועם שיח" עמ' קמ"א) הוסיף: "ובאמת כך מדויק מדברי הרמב"ם (תעניות פ"ה), שהרי לגבי הד' צומות כתב, שארבעה הצומות הם מפני הצרות שאירעו בהן, ויהיה זה זכרון למעשינו הרעים, ומעשה אבותינו שהיה כמעשינו עתה, עד שגרם להם 'ולנו אותן הצרות', היינו שהצרות שלנו היום הם אותן צרות שאירעו לאבותינו, ולכן הוקבעו ד' צומות אלו. אבל לגבי תענית אסתר כתב הרמב"ם שם: 'וב"ג באדר זכר לתענית אסתר שהתענו בימי המן, שנא' דברי הצומות וזעקתם', היינו שתענית אסתר לא על הצרות שלנו, אלא הוא זכר לתענית שהתענו בימי המן, שנאמר דברי הצומות וזעקתם".

וזהו, כך ביאר ר"ל ליקווד זצוק"ל, הלקח לדורות עולם: "קביעת התענית לדורות בתור זכר להתענית שהתענו בימי המן, היא הוראה וציון דרך לדורות עולם איך צריך להיות גם עבודת האדם. וברוחניות ודאי כך הוא – החובה להתגבר מעל ומעבר לכל המכשולים, וכי ניתן הכח להתגבר ולהתחזק – כי המלחמה עצמה מחייבת תענית, עד הנצחון הבטוח". בכל דור יש להתבונן ולזכור, את הלקח העולה מאותה תענית שהתענו באותם ימים, ימי מלחמת המן, כי החובה להתגבר מעל ומעבר לכל המכשולים, וכי ניתן הכח להתגבר ולהתחזק.

דברים אלו יפים בכל עת, ואקטואליים שבעתיים ביום תענית אסתר השתא, כאשר בעיצומם של שבעת ימי האבל על הסתלקותו של רבנו מרן ראש הישיבה זצוק"ל התבשרנו – כפי שפורסם אתמול ב"הפלס" – כי עולם כמנהגו נוהג, ותעשיית הפשרות פועלת במלא הקיטור, בהגשת הצעת חוק שנועדה לבצר כביכול את מעמד בני הישיבות, ובמקביל לרצות את תאבונם הגובר של בג"ץ ל"שוויון בנטל" באופן מלא. כבר הורחב רבות על הסתירה המובנית בין שתי המטרות הללו, ועדיין עומדים לנגד עינינו, דברי מרן ראש הישיבה זצוק"ל בהם התריע אינספור פעמים בכתב ובעל פה, מפני פשרות בסוגיה קריטית זו.

אכן, כבר הבהירו יבלחט"א מרנן גדולי ישראל שליט"א, במכתבם המרטיט והמחזק עם היוודע הידיעה המרה על פטירתו של מרן זצוק"ל כי "בסייעתא דשמיא נזכה להמשיך את דרכו הבהירה כפי שהורנו".

עלינו לשוב ולשנן את אשר הכריז יבלחט"א הגאב"ד הגאון הגדול רבי צבי פרידמן שליט"א בעת אשכבתיה דרבי על חובתנו לדבוק בדרכו של מרן ז"ע במאבק נגד גזירת הגיוס שבמרכזו אי ההתייצבות בלשכות הגיוס. "הם גזרו על 'מכסות ויעדים', וכבר אמר הבג"ץ שאינם רוצים רק 'נוער נוסף' למלא את המכסות, אלא הזאב רוצה לטרוף את הכל, את העילויים של חברון, של פוניבז', של בריסק, של מיר, של כל הישיבות. עד שיגמור לטרוף את הכל הוא יישאר רעב. זו מלחמה להצלת היהדות ממש, והוא עמד בראש. אנן סהדי שהוא רצה שיודיענו פה, שמי שחושב, שהמאבק כעת נחלש, טעות בידו! אנחנו נמשיך ברוחו הכבירה להילחם ולהתנהל בכל עוז, והקב"ה יהיה בעזרנו". זוהי אפוא החובה המוטלת עלינו, "להתגבר מעל ומעבר לכל המכשולים", מתוך הכרה ברורה "כי ניתן הכח להתגבר ולהתחזק".

"כי המלחמה עצמה", כפי שאמר ראש ישיבת ליקווד זצוק"ל, "מחייבת תענית, עד הנצחון הבטוח".

הגאון הגדול רבי אהרן משה שכטר שליט"א בקריאת חיזוק והתעוררות לנוכח המצב הקשה

● **"אבד האילן הגדול שהכל נאחז בו" "מרימים עינינו למרום ותולים עצמנו בתפילותינו, ואומרים לו ותמלוך אתה בפעולתך כי רק אתה תקוותנו – שמע קולנו"**

■ מאת י. שוורץ

בו – וכעת האילן איננו".
"הוא כל כך לקח אל ליבו את

הגזירות, ועכשיו איננו ד' ירחם".
"ברמב"ם פ"ד מהלכות תפילין הלכה כ"ה: 'קדושת תפילין קדושתן גדולה היא שכל זמן שהתפילין בראשו של אדם ועל זרועו, הוא עניו וירא שמים'. הרמבם הזכיר עניו לפני ירא שמים. רבי שמואל היה עניו. יותר ממה שידע שהוא קיים, ידע שהקב"ה קיים ותורתו קיימת".

"ותפילתנו ותמלוך אתה הוא ד' לבדך. עכשיו המצב שאנו מתפ- ללים שהקב"ה בעצמו יעשה למען מלכותו".

לאחר מכן ישב הגאון הגדול רבי אהרן משה שכטר שליט"א וכתב איגרת לחיזוק והתעוררות וביקש לפרסם מכתבו ברבים, בו נכתב:

"אי אדר לסדר כי תשא את ראש בני ישראל – בכתוב נאמר ד' ימלך לעולם ועד, ובעולם הזה אשר האמת הברור טמון בלבם של ישראל אנו מתפללים ותמלוך אתה ד' לבדך על כל מעשיך ככתוב וגו' ומרימים עינינו למרום ותולים עצמנו בתפילותינו, ואומרים לו ותמלוך אתה בפעולתך כי רק אתה תקוותנו – שמע קולנו".

"אהרן משה שכטר"

הגאון הגדול רבי אהרן משה שכטר שליט"א, ראש ישיבת רבינו חיים ברלין בניו יורק, כתב השבוע מכתב חיזוק על חובתנו להתעורר ולדבוק באמונת אבותינו, להרבות בתפילה וב- תחנונים לנוכח המצב הקשה בו שרוי כלל ישראל, ובפרט מאז הסתלקותו בפתע של רבינו מרן ראש הישיבה זצוק"ל.

כפי שפורסם ב'הפלס' הגאון הגדול שליט"א קיבל בזעזוע עמוק את הבשורה הנוראה על ההסתלקות ומיד כינס את תלמידיו ואמר:

"שמענו את הבשורה הרעה מארץ ישראל שראש הישיבה רבי שמואל איננו. אינני מארץ ישראל אבל ידוע שרבי שלמה זלמן היה קורא על עצמו 'אבדה דשמואל'!".

"הוא היה האילן הגדול שבו החזי- קו ראשי הישיבות ובני התורה נגד כל פרצות הזמן".

"צריכים לדעת שהמצב הוא נורא ואיום גם בגזירת הגיוס שעכשיו היא גזירה גם על הבנות. וכידוע גזירת החינוך שהם מתערכים בחינוך באופן נורא".

"הוא היה האילן שהכל החזיקו

בס"ד, יום ג' י"ב אדר תשע"ח

מרבניו מרן הגאב"ד שליט"א והברי הבד"ץ נמסר:

פסק הלכה

אחר הביור, העלנו, שאין להימנע מלהספיד את מו"ד זצוק"ל, מצד ההלכה של שלושים יום קודם החג.

בהיות ועודנו אבלים בהילקח מעמנו ארון ברית ד' מרן זצוק"ל, וימי הרגל ממשמים ובאים, ותנן מוע"ק ח, ע"א: "לא יעורר ולא יספידו קודם הרגל שלשים יום", ובגמ' שם: אמר רב מעשה באדם אחד שכנס מעות לעלות לרגל וכו', ושמואל אמר לפי שאין המת מושכת מהלב לששים יום, ונפ"מ דקא עביד בחנם, וכתב רש"י שם ד"ה לפי: "אם מספידו פחות משלשים יום לפני הרגל, אתי למספד ברגל דעדיין לא שכחו" יעו"ש, וראה בתוס' שם ד"ה דקא עביד בחנם, ובטוש"ע יו"ד סי' שמ"ז כתב "דהרמב"ן פסק כרב, והראב"ד פסק כשמואל, ולזה הסכים הרא"ש, וכ"ה בשו"ע או"ח סי' תקמ"ו, ושו"ע יו"ד סי' שמ"ז יעו"ש.

ומצינו רמז דמותר להספיד גדול הדור בתוך שלשים יום קודם החג, דכתיב בתוה"ק דברים ל"ד – ה 'ויבכו בני ישראל את משה בערבות מואב שלשים יום', ואמרינן בגמ' כתובות קג, ע"ב מכאן ואילך ספדו, וראה במהרש"א שם, ובשו"ע יו"ד סי' שצ"ד סעי' ב' יעו"ש, ואיתא בגמ' קדושים לח. "בשבעה באדר מת משה", נמצא דהספידו תוך ל' יום לחג. וכ"כ החת"ס בדרשות לכ"ה אלול הספד להגאון מהרא"ז מרגליות יעו"ש.

וכבר כתב בחי' הגרעק"א יו"ד סי' שמ"ז, וכ"ה בגליון מהרש"א שם בשם שו"ת שבו"י ח"ב סי' כ"ה, שכתב דדוקא במת לו מת אבל בעלמא להספיד לכבוד תורתו שרי, יעו"ש. וראה בבאיור הלכה או"ח סי' תקמ"ז שציין לדברי הפ"ת יו"ד סי' שמ"ז ששם הביא בשם "שו"ת בית אפרים יו"ד סי' ע"ח דאם הוא צורך השעה שמת גדול הדור שמוטל על כל הת"ח להספידו, מפני כבודו של חכם יש להספידו אפילו תוך ל' יום לרגל, ובמ"ב ציין לעיין בשע"ת תקמ"ז ושם מבואר שבמקום שנראה שיש צורך שעה, בודאי שמוותר.

וכן הורה מרן הגרש"א זצ"ל בפטירת מרן הגר"מ פיינשטיין זצ"ל, וכן עשה מעשה רבינו הגדול מרן הגר"ש אויערבאך זצ"ל בהספידו את הגאון האדיר ר"מ סאלוויצקי זצ"ל.

"אבל גדול ליהודים, וצום ובכי ומספד, שק ואפר יוצע לרבים"

עולם התורה בארץ ובגולה עטוף יגון וכאב צורב על הסתלקותו של רבנו מרן ראש הישיבה זצוק"ל

רבנות אלפי בית ישראל בכל ריכוזי היהדות החרדית מתכנסים לעצרות זיכרון ובכי תמרוזים על סילוקו של אבי הישיבות זיע"א • אלפי אברכים ובני תורה אמש בעצרות קינה ומספד בכל רחבי העולם היהודי • היום בצהריים עצרות מרכזיות במודיעין עילית ובבית שמש

■ מאת י. שורץ וי. שכטר

גם לאחר הימים שחלפו מהסתלקותו של רבינו ליכנ' של ישראל, עדיין מסתובבים רבבות אלפי שלומי אמוני ישראל, ופניהם מביעות צער עמוק והרגשת יתמות. אלפים מהם באים יחד עם גדולי התורה והיראה, ראשי הישיבות ומנהיגי הקהילות, לנחם את אחיו הגאונים שליט"א, המקבלים את רבבות אלפי בית ישראל במעונו של מרן זיע"א, שבבניין ישיבתו בשכונת שערי חסד בירושלים. עצרות עצרות זיכרון מתקיימות מדי יום ביומו בהיכלי הישיבות והכוללים, בתי הכנסיות ובתי המדרשות, תלמודי התורה ומוסדות החינוך

בניחום אבלים אצל האחים הגאונים שליט"א

לבנות ישראל, בהם נושאים דברי קינה ומספד גדולי התורה וראשי הישיבות, רבני הקהילות ומחנכים, בהם גדולי תלמידיו שזכו לקבל ממנו תורה ויראה עשרות בשנים, המבכים ללא הפוגה את הילקח עטרת ראשם נזר הדור. הלבבות מסרבים ומתקשים להכיל את היגון והכאב, ותחושת האבדן של רב רבנן מורה הדרך ועמוד האש שעלה בסערה השמימה מרן ראש הישיבה זכרונו לברכה לחיי העולם לחיי העולם הבא. האבל הגדול ותחושות היתמות ניכרים בכל אתר ואתר, גם בעיצומן של ההכנות לקראת ימי הפורים הבעל"ט, ואף בקרב ילדי תשב"ר

<<< המשך בעמ' 4

להמשיך ולהמשיך, במסירות נפש

מנחם גרין

לעמוד בפרץ ולגדור גדר. לא חת מפני איש, ולא זע מן המלעיגים ומן המשטינים. אין לתאר ואין לשער את כובד הכוחות אשר עמדו מולו, אלא שהוא הניח לאותם חשבונות רבים, כשעיניו ולבו מכוונים לאביו שבשמים. רתיחת לבו הטהור הבעירה שלהבת אש ק-ה בלבבותינו, ובני ציון המסולאים בפז, המצוינים בעדינותם ובאצילות אורחותיהם, נתקשו כעץ אל מול מרשיעי ברית, ויצאו ללחום מלחמת השם בגיבורים. ועל צבאם שר צבא ד', אבינו רוענו, רבנו הקדוש והטהור.

איש לא ידע אז מה ילד יום, ומה יהיו תוצאות המאבקים. אבל רבנו קרא בקול גדול, שעה זו היא עת מסירות נפש. זוהי שעת השמד בה עלינו לה-שליך נפשנו מנגד. לא רק את הגוף, גם את הנפש המתבוססת בכוז, בהצקות מרושעות ובבושת פנים מיד בני מרעים. לא ייאמן כי יסופר, החוסן אשר הנחיל לנו בתביעתו שוב ושוב לילך באש ובמים על קידוש שם שמים. האון והגבורה שנשך בנו לבז לרמיונות היראה והפחד, מאותם שבידם להרע לנו כביכול, והסלידה ממנעמים שבוססו בהם אנשי התורה והחיים, מלחכי פנכת הרשות.

וכמעט רגע היה נדמה שהנה מתייצבת הספינה המיטרפת במשברי הגלים, והבוחרים בדרך החיים מצאו מעוז ומחסה בצלו של הקברניט המנהיגם בטח, בזרם מים כבירים עכורים ושוצפים. ולפתע פתאום נדם הלב הגדול, לב האיר, מפני חרדו מרשיעי ברית החותרים חתירה במחתרת, להטיל חיץ בין ישראל לבוראם. ומהם יש הנדמים לנו כתלמידי חכמים, ורעה בלבם להטיל ארס קרירות, רוגע וטשטוש אל מול חורבן היהדות. וקרינת אור הפנים אשר הסירה את המסווה מעל פניהם, נגוזה ונעלמה.

ואנו נבוכים ומשתוממים, איה המנהיג אשר יובילנו עיר מצוק, בסערת התוהו ובוהו, חושך צייה וצלמוות. האכן נגזרנו, כולנו אבדנו? האם ירפו ידינו? הייכשלו ברכינו? האם נגזר עלינו להיות כשה אובד, כצאן פזורה?

רבנו הלך למנוחות, ואותנו הותיר לאנחות. אך הדרך כבושה לפנינו, סלולה בדם לבו ובתמצית חלבו, שלא ליתן פתח כחורו של מחט לשטן המשחית לבוא אל בתינו לנגוף, להמשיך ולאחוז בעץ החיים, למען נחיה אנו ובנינו בדרך המסורה עליה מסר נפשו להנחילנו. ואז אנחם.

ההלם, התדהמה, הזעזוע, אלו הן ודמיהן היו התחושות שעטפו את ציבור יראי ד' בצאת השבת עם הגיע הידיעה המרה. 'קרתה פה איזו טעות', חשבנו בלבנו, 'תכף יתברר שזה לא נכון, זה פשוט לא יכול להיות'. אך השמועות שהגיעו מכל הכיוונים איששו את האמת הכואבת. רבנו איננו. קשה לתאר את מכלול הרגשות שהתרוצצו בקרבנו באותן השעות. הצער, הכאב, היגון, היתמות, ויחד עמן התערבלו תחושת החידלון ואין האונים. אבותינו סיפרו לנו שזו התחושה שאפפה אותם עם פטירתו של מרן החיון איש זצוקללה"ה. והיה העולם שמים.

הלב נצבט בזכרנו את הדבקות בתורה, את העמל והיגיעה, אל מול עינינו עומד המראה של רבנו רכון על תלמודו בשקיעות נפלאה. הנה, אמרנו, זהו אשר התורה נשמת אפו ומשוש חיו. כאן דאגותיו, כאן טרדותיו, וכאן שמחתו. נגילה ונשמחה בך.

זכרנו את התפילות במתינות נפלאה ובמתי-קת שובת לב, כבן המתחטא לפני אביו אוהבו. חבוקה ודבוקה בך. ידענו שאין לו בעולמו אלא תורה בטוהרה, עבודה שבלב, העמדת תלמידים במסירות ובמתינות אין קץ, ולעשות רצון אבינו שבשמים.

עד אשר באו ימי הרעה, ועל גבנו חרשו חור-שים במזימות אפילות שונות ומשונות, להסיר לבן של ישראל מאביון שבשמים. או אז חגר חרבו, ויעמוד בשער המחנה ויקרא בקול גדול 'מי לדי' אלי! וייאספו אליו כל בני לוי...

כשה פזורה היינו אז, קהל החרדים לדבר ד', עומדים ומשתוממים מול מראה עינינו. הורגלנו מילדותנו שבכל ניסיון לעלות בהר ולנגוע בקצהו, מרעישים הצופרים והמגפה נעצרת. והנה, אין קול ענות גבורה, ואין קול ענות מלחמה, שקט ודממה. והיינו כולנו טרודים טרופים סחופים ומטורפים, מחזיון התעתועים המתרחש אל מול עינינו. איש איש כאבו בלבו על פריצי עמנו אשר גמרו אומר לקעקע עם סגולה, והחלו בפריצת החומות ובזי-לות כל הקדוש והיקר. ואותם אשר סברנו שיהיו לנו למשענת, נתגלו כמשענת הקנה הרצוף. עולם חדש הם רצו להקים. עגל ומחולות.

ואותו זקן יושב בישיבה, כראותו את מצב היהדות על בלימה תלויה, נתמלא עזות דקדושה

בת קול מחורב

הרב א. בן-משה

איבדנו, איבדנו!

העמוד החזק אשר כל בית ישראל נשען עליו, נעקר מעימנו. נותרנו כספינה מטורפת בלב הסערה, והים הולך וסוער עלינו, והקברניט איננו. ואנה אנו באים.

עודנו בימי האבל, והיתמות מכה בנו מכל עבר. עוברים עלינו רגעים מצמררים, לנגדנו מראות קורעי לבב, בלתי נשכחים. נהרות של מילים ודמעות מנסים להוות כלי לאצור בתוכם את השבר הנורא.

אבל מעבר לכל אלו, עולה שוב ושוב הצריכה המדהדת שלא ניתן לבטא במילים. הרגע ההולם כמכוות אש, בו סטרה הידיעה על פנינו, והחשיכה פני תבל. אהה, רבי שמואל איננו ---

מי לא הרגיש שליכו נעקר ממנו באותו רגע. הלב היהודי הפועם והחם, נדם. אותו לב שרבנו הגדול הפיח בו חיים וחמימות, ונצרו מכל משמר, אותו הלב נעקר מעימנו. ואין לנו מנחם.

ליבא לפומיה לא גליא. מי יודע, מי יודע כמה מחככים ידיהם כעת במסתרים ואומרים "הוכרע הקרב". "יחלקו בגדי להם, ועל לבושי יפילו גורל". המקררים והמפשרים, פורצי הגדר וחותרי המחותרות, סמוכים ובטוחים שלולי המצביא-אבדה המערכה. עוד מעט קט, ותרפינה הידיים. יחלשו הלבבות, יסתגל המבט, יתרפו המגנים ויחתו הלוחמים.

והם צודקים, הרי כמה שהם צודקים. הבכיה מהדהדת מסוף העולם ועד סופו: "מי יקום לי עם מרעים, מי יתייצב לי עם פועלי אוון". מבטו של רבנו הגדול זצוק"ל הרחיק לכת, הרבה מעבר לאחרים. הוא הבחין בפרצות וזיהה את שורשי הרקב, הוא הרחיק את קו הגבול, והרחיק עוד, ועורר ללחום. רבים לא הבינו עד היכן הדברים מגיעים. גם אלו שהלכו אחרי, חלקם הבינו רק לאחר זמן כמה צדק, עד כמה הרחיק לכת. אהה, איך נפלו גיבורים בתוך המלחמה.

הגמרא במגילה (דף יג:): "הפיל פור הוא הגורל, תנא כיון שנפל פור בחודש אדר שמח שמחה גדולה, אמר: נפל לי פור בירח שמת בו משה". משה, מושיען של ישראל היה שקול כנגד שישים ריבוא, בו היו כלולים כל נשמות ישראל. עם הסתלקותו פסק המן מלרדת, הסתלקו עוני הכבוד, נגזזה הבאר. כלל ישראל הוטל למציאות שונה בתכלית. המן, הצורך הגדול, הבין כי החודש הזה הוא הזמן להשמיד, להרוג ולאבד את כל היהודים. "ולא היה יודע שבשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד" - רש"י: "כדאי הלידה שתכפר על המיתה. המן היה בטוח שכעת הוסר מגן וצינה, עם המיתה נפער פתח לבוא ולכלות את הכול. אבל הוא לא ידע את הסוד הגדול, את הסוד הנצחי שמלווה את כלל ישראל מאז ועד עתה "כדאי הלידה שתכפר על המיתה". בנוהג שבעולם, אין מציינים את יום הולדתו של אדם לאחר פטירתו. המיתה מוחה את יום הלידה. אבל אין כן הדבר במשה רבנו. שם הייתה לידה שכפרה על המיתה.

כל אחד משישים ריבוא, קיבל חלק מיוחד בתורה. כל אלו החלקים היו כלולים וגנוזים במשה, אשר נתגלה לו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש. אבל עם פטירתו, המשיכו כל חלקי התורה לחיות בקרב אותם שישים ריבוא, אשר מכולם יחד נשאר כלל ישראל כצורתו. שישים ריבוא יחד לא מתו, והם המשיכו את חייו של משה. ולכן "משה רבנו לא מת" (ספרי). מסור התורה, הנביא אשר לא קם כמותו, ממשיך לחיות בקרב עם מקבלי תורה, בתוך כלל ישראל.

ליד מיטתו של רבנו הגדול, אל מול השבר הנורא אשר הושברנו- היה רגע הלידה. מרן זיע"ע "שביק חיי לרבנו ולכל ישראל" (כלשון הרי"ף) השאיר את חייו לנו - בני התורה, ולכל ישראל, וכולנו יחד נמשיך לחיות אותם!

<<< המשך בעמ' 24

עולם התורה בארץ ובגולה עטוף יגון וכאב צורב על הסתלקותו של רבנו מרן ראש הישיבה זצוק"ל

עצרת מספד בהיכל ישיבת גרוזנא

נחית לעומקה של הלכה ודלה פניני אורה בדברי גדולי הדורות ראשונים ואחרונים. יגיעתו בתורה מי יוכל לחקרה, אהבתו לכל יחיד מן ישראל אין לתאר ולשער, עמוד האמת והצדקה רועה נאמן להמוני שלומי אמוני ישראל, פתח שערי חכמתו והאיר לארץ ולדורים, העמיד תלמידים הרבה באהבה והיה להם אב רחום, שעלה בסילודין השמימה ואותנו עזב לאנחות.

בכל תפוצות ישראל בארץ ובגולה, חשים הכול באבלות הכבדה מהסתלקותו של רבן של ישראל, גדול מוסרי התורה והיראה ומנחיליה בטהרה בדור האחרון, מקים ומייסד עולה של תורה וחינוך בכל רחבי ארץ ישראל במסירות נפש.

בכל אתר ואתר בארץ ובגולה מתאספים אלפים ורבבות לעצרות מספד ובכי, לקונן על האבדה כי אין לה תמורה. מנהלי תלמודי התורה והמלמדים ומחנכות הסמינרים ובתי הספר נושאים דברים בפני התלמידים על האבדה הגדולה לבית ישראל ולמסורת החינוך הטהור.

כמדי יום השתתפו אלפי אברכים ובני תורה אמש בעצרת מרכזית בהיכל ישיבתו של מרן ראש הישיבה זיע"א 'מעלות התורה' בשכונת שערי חסד בירושלים, אשר עליה מסר את נפשו להעמיד תלמידים ימים ולילות, ושם יגע בתורה כאחד מגאוני קמאי בתקופות קשות ומייסרות למעלה מהשגת בן אנוש.

דברי קינה ובכי נשאו גדולי תלמידיו גאוני התורה: הגאון רבי בנימין בירנבוים שליט"א ראש ישיבת חכמת שלמה, הגאון רבי משה

<< המשך מעמ' 3

ובנות בית יעקב. גם בקרב גבאי קופות הצדקה הקהילתיות וקרנות תומכי תורה של הישיבות הקדושות הצועדים לאורו של רבן של ישראל זצוק"ל, ובראשם קופת הצדקה המרכזית 'חסדי שלום' שנוסדה ע"י מרן זצוק"ל, ניכר זרם פניות והיענות לצרכי הצדקה ורבים מעבירים את מתנותיהם לאביזרים וכספי הצדקה לקופות שפעולותיהם נעשו בהדרכתו והכוונתו של גאון ישראל וקדושו אביהם של נכאי הרוח ואבינוני בית ישראל, אשר השתתף בצערו של כל אחד ואחד, העניק נוחם ומרפא לשבורי לב, ודאג לשמחם בכל עת ובכל שעה.

גם אתמול נראו מחזות מרטיטים של רבים מתלמידיו של מרן זצוק"ל שלא זכו להשתתף באשכבתיה דרבי, והגיעו ממרחקים, ממורים בבכי ומתקשים להכיל את הכאב והחיסרון בהילקח ארון האלוקים, מורה הדרך, שידע בכל עת קשה למצוא את דברי המרגוע והנוחם בעיתות צרה ומשבר. ועת הזו בה כה נצרכים הם להדרכתו ומילותיו המלטפות והמנחמות, חסרונם והסתלקותו מורגשים עשרת מונים.

גם במהלך יום האתמול ביכו מרנן ורבנן אדירי התורה וראשי הישיבות והגאונים הרבנים גדולי תלמידיו שליט"א את סילוקו של ריש גלותא, שר התורה והיראה, אשר לאורו ובמשנתו צעדו בית ישראל, שהעניק חמה בשיעור קומתו וזיו אורו האיר פני תבל, לחם מלחמתה של תורה, עמד על משמרתה והנחיל מורשתה, גילה עמוקות ושייד מערכות בשמועות אדוננו הגר"א זיע"א,

שליט"א ראש הישיבה, תינה הוא את גדלו של רבינו הגדול זללה"ה בתורה בנגלה ובנסתר ובעבודת התפילה בדיבורים נשגבים למאוד.

עצרת מספד התקיימה אמש בהיכל 'הישיבה הגדולה החדשה' מוסדם של בוגרי ישיבת חברון. דברי מספד תמרורים נשאו גדולי התורה וגדולי תלמידיו שליט"א.

עצרת מספד רבתי התקיימה במרכז התורה 'מדרש אליהו' באלעד בראשות הרה"ג רבי אברהם משה פכטר שליט"א, מרכז התורה הגדול שנוסד לפני קרוב לעשרים שנה על פי הוראתו, בהכוונתו ובעידודו של רבנו הגדול מרן זיע"א. דברי קינה ומספד נשאו ראשי הכולל ותלמידיו << המשך בעמ' 29

פטרבור שליט"א ראש כולל אמרי יושר, הגאון רבי אברהם נובורצקי שליט"א מראשי ישיבת אור ישראל.

עצרות בכי וזיכרון

בהיכל ישיבת 'כנסת יצחק' בחדרה, השתתפו אלפים מבני הישיבה והאברכים, בעצרת מספד ונהי תמרורים מפי המשגיח הגאון הצדיק רבי טוביה הלוי נוביק שליט"א.

מספד מר בהיכל ישיבת 'בית מאיר' התקיים אתמול בצהריים, בהשתתפות המוני תלמידי הישיבה והאברכים. דברי בכי קינה ונהי על החלל העצום נשא הגאון הגדול רבי צבי רוטברג

בית המדרש הגר"א - רכסים

קדושים מלאכי השרת מר יבפיון בצעקה
רחום הבט לבגית ואל תפר להחזיקה
שמעה מורשה ותלבש בגדי אלמנות ומועקה
ותשם ידה על ראשה ותלך הלוך וזעקה:
(סליחות לתענית אסתר)

עמוד האש ההולך לפני המחנה
רבן של ישראל רבינו הגדול
מרן ראש הישיבה
זצוקללה"ה

בינה הגיגנו עתה וראה בצר
באפה קומה על צורר הצר
אדון קראנוף מן המצר
אנא הוציאנו למרחב וחלצנו מצר
(סליחות לתענית אסתר)

אבלים וכואבים
בני הקהילה החרדית - רכסים

המכתב שנכתב לפני שנתיים ובראש חדש אדר
בשנה זו ביקש מרן רבנו זצ"ל לחדשו בכתיבת ידו

ניתן לתרום בעמדות נדרים פלוס
דרך מפעלי תורה וחסד אבי עזרי חפציבה ולציין עבור

קרן להחזקת מרביץ תורה

על סדר היום

"ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה"

"האמת היא שהנס בא תמיד על ידי הנהגת החזק והתקיף בדעתו, שלא לוותר אף כחוט השערה במקום שנוגע לכבוד שמים ולכבוד כלל ישראל"

■ א. הלוי

בחברה החילונית - אינו שותף לרפיסות הפוקדת חלקים שונים בריכוזים החרדיים.

נשוב לדברי הסבא מקלם. בביאורו הוא מציין, שכבר עמלק רדף אחרי ישראל בשל קנאתו ברוב כבודם מיציאת מצרים, כאשר כל העמים יראו לנגוע בהם, כמאמר חז"ל אודות "משל לאמבטיה", והוא כיוון לקרר היהודים מגודל לבבם ורוממות נפשם ומכל הנסים הנעשה להם.

"ולכן אמרו חז"ל 'כאשר ירים משה ידו' וכו', כשישראל נושאים לבם לאביהם שבשמים, פירוש שיתחזקו ברוממות נפשם, והתבוננו כי כבודם שלהם הוא לא ימסרוהו בידי זרים, ואז ממילא 'וגבר ישראל'. כן בכל דור ודור זאת היא עצת עמלק - להכניע רוממות הנפש מישראל. אבל ישראל מתחזקים לבלי למסור כבודם לאחר, כנ"ל. וזה ג"כ היה עצת המן הרשע - להכניע לבב מרדכי היהודי. אבל 'ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה' ולא מסר כבודו לזרים. ולא לבד שהמן לא נטל כבוד מרדכי אבל הוסיף לו יקר וגדולה".

הסבא מוסיף שעל כך נאמר "ויזנב בכ כל הנג" חשלים אחריו" "פירוש את מי עשה זנב - כמשל הנחש הידוע - 'הנחשלים', שהיה קודם חלש ונעשה עתה זנב, ולא מי שהיה חזק ואמיץ".

וכאן אומר הסבא, כי זו העצה היחידה להתמודד מול "ליצני הדור" המבקשים להסית ולהדיח לב ישראל. "ובזה יכניע האדם את הרע, בהתגברו עליו ויתחזק להשאר בתוקפו ולא יפול לבו בהכנעה בהמית מפני ליצני הדור, ובהתגברו בה יסאר כבודו למעלה והרע יכנע תחת ידו. וזהו 'המן הרע' - אין טאש' (המן הרע בכיס). כי צריך להכניע את עמלק המקנא תמיד בכבודו של ישראל בנפשותם. צריך להתגבר שלא למסור כבודו עבור זה בידי זרים ויתוסף כבודו. וזהו 'עטרת חכמים עשרם' כשהעושר שלהם הוא, ואין אחר יכל לשלוט בהם לעשוק מהם, וזהו עטרה של החכמים!"

"המן העמלקי ימח שמו ג"כ נתקנא במרדכי היהודי ורצה ליטול כבודו, כנאמר 'ויבז בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו'. אבל מרדכי לא נתנו, כי מרדכי לא יכרע ולא ישתחוה, וכנ"ל ולא די שלא נטל כבודו, אבל עוד הוסיף לו המן כבוד יקר וגדולה".

"וכן בכל דור ודור, שזרע עמלק עדיין לא נמחה, כל מגמתו להשפיל כבודו של ישראל, בכדי שישראל יעזבו אמיצות לבותם לאביהם שבשמים, וממילא יגזלו את כבודם הרם. אבל ישראל תמיד יתחזקו וירימו לבותם לאביהן שבשמים, כמו אז 'כאשר ירים משה וגו' עניין 'ירים' פירש, שלא הניח לבו להתכנע ולהתנפל לפני העדר הכבוד שעשה הרשע העמלק הזה, כאמרם ז"ל משל לאמבטיה רותחת שהיו כולם יראים ליגע בה וכו', ונמצא כי גרם שפלות הלב ליהודים. ולבש משה רבנו ע"ה בגבורה ובהתגברות הנפש והתבונן כי כבודם לא יקח בשום אופן. וכן בהמן, היה מרדכי תקיף וגבור נגדו. וכן בכל דור - להתלכש בגבורה ובהתגברות הנפש נגד בני עמלק - פריצי הדור וליצני הדור המחלישים את הנחשלים אחריו, צריך אני להזהר מכלי למסור בידם את כבודי" (הסבא מסיים מכתב זה במשפט: "המן הרשע ביי מיר אין די טאשע. הא לכם מתנה - המן אין דער טאשע העריץ באקומען!")

ימי הפורים אינם בטלים לעולם, ולקחים אלה צריכים לעמוד לנגד עינינו בכל תקופה.

רבינו מרן ראש הישיבה זצוק"ל ברגעים מרטיטים של התנלות נשגבה עם בני הישיבה בסעודת פורים במעונו (תשנ"ג). כשליצידו תלמידו חביבו, נאמנו ויד ימינו, הגאון רבי יוסף פטרופ שליט"א

קודם שהגיעו לפלטיץ, לפי שיראיו ללכת. ובסיני נפרע להם 'ונגש משה לבדו', והם לא יגשו, החזירים לאחוריהם".

בספר "כתבי הסבא מקלם", בו לוקטו מדברי גאון המוסר על ימי הפורים, הובאה הארה יסודית נוספת, שכלולה במכתב שכתב הסבא לבניו ("המן טאש - מנחה שלוחה לבניי היקרים לכבוד פורים"). במכתבו כתב דברים נוקבים, שהיתה להם משמעות אקטואלית בדורו, ועל אחת כמה וכמה בדורנו.

כידוע, מאז קמה תנועת ההשכלה הכפרנית, היא שמה לה למטרה לעפר בעפר את כבודם של שומרי גחלת היהדות. בדרכים נבזיות וארסיות הצליחו ליצור אורית בוז ולעג כלפי שלומי אמוני ישראל, גרמו ליהודים רבים לחוש רגשי נחיתות והשפלה, עד אשר היו כאלה שרפו ידיהם מהתורה ואף יצאו לתרבות רעה.

מין הסבא מקלם כותב באותו מכתב, שיסוד קיום עמנו מול כל הקמים עלינו ללותנו, נעוץ בהתגברות הנפש - ויגבה ליבו בדרכי ד'. שונאי התורה מבקשים להשפיל כבודה של תורה וההולכים בדרכה, וכנגדם עלינו ליצור חוסן נפשי, שיסודו בהכרה עצמית נכונה.

אין זה סוד, שבעיה זו קיימת גם בדורנו שלנו, וכפי שעוררו רבנים ומחנכים על תופעות שונות ומשונות שחודרות לשולי הציבור החרדי מהרחוב החילוני, מתוך נחיתות כללית המולידה תופעות שליליות. לכן, מחובתנו לעמוד ולחזק את עצמנו ואת צעירי הצאן, כדי שיכירו את מעלתם ולא יחפשו כיצד להידמות לאלה אשר לא זכו לאור התורה. כידוע, "דימוי עצמי נמוך" הוא שורש כל הקשיים החלאים הנפשיים, ובמקרה זה, כאשר מדובר בדימוי עצמי הלוקה בחסר מבחינת המעמד הרוחני - הדבר מסוכן שבעתיים.

על כך ייאמר כי אשרינו שזכינו, כי טיפחנו רגשי עזו ותעצומות בקרב צעירינו. אכן ציבור בני התורה בזכות מאבקו במסירות נפש נגד מסע הפשרות ועמידתו בעוז להפר עצת ההתבוללות

מרחמנותו של זקנו שאול". "ללמדך שצריך האדם להיות חזק כחומה וכעמוד ברזל, ואם חומה היא נבנה עליה טירת כסף. ואף אם לכאורה נראה שיותר טוב לוותר על איזה ענינים פרטיים בשביל העיקר, אבל האמת היא שהנס בא תמיד על ידי הנהגת החזק והתקיף בדעתו, שלא לוותר אף כחוט השערה במקום שנוגע לכבוד שמים ולכבוד כלל ישראל".

כמה נאים הדברים לדמותו המאירה של רבנו זצוק"ל שהסתלק מעמנו בחטף, אשר חובתנו לדבוק בדרכו זו.

אף אנו מצפים, כי ירחמו עלינו מן השמים, לבטל רוע הגזירה, אך צריך לזכור, כי הדבר תלוי בנו. שכן "הנס בא תמיד על ידי הנהגת החזק והתקיף בדעתו, שלא לוותר אף כחוט השערה". וכאשר נעמוד אנו בתוקף, באיתנות דלתא, נזכה גם מן השמים כי יבטלו מחשבות שונאיו.

אכן, "הנס בא תמיד על ידי הנהגת החזק והתקיף בדעתו, שלא לוותר אף כחוט השערה". וכאמור, הדברים הולמים את דמותו של מרן זי"ע שנסתלק ערב קריאת חובת המלחמה נגד כל "אשר קרן בדרך".

אמנם, למרבה הכאב, לא רבים נענו לקריאתו "מי לד' אליי".

אחד מגדולי התורה שליט"א שהסיח בשנים הללו את כאבו על כי גם רבנים ואישים שמכונים את חומרת הסכנה, מ"מ נרתעו מפני לחצים ואיומים שונים, ולכן חששו לצעוד בפומבי עם מרן זי"ע במאבקיו הקיומיים - אמר על כך כי הדברים מזכירים מה שאמרו חז"ל, שגם בעת שהיו צריכים להתייצב בצו ד' מול פרעה במצרים, נותרו משה ואהרן לבדם. ועל כך אומרים חז"ל, כי מי שפחד וירא, ולא רצה לחגור עזו בעת צרה, לא יזכה להימנות עם משה ואהרן גם בזמני הישועה וההתגברות הרוחנית.

וכמו שהביא רש"י שמות בתחילת פרק ה' - "ואחור באו משה ואהרן וגו' - אבל הזקנים נשמטו אחד אחד מאחר משה ואהרן, עד שנשמטו כולם

כלל ראשון בדרכי המלחמה הוא: "דע את האוייב". כל מי שענינו בראשו יכול להבחין, כי האוייב הניצב לפנינו בדמות השלטון העוין את עולם התורה, נקט בשנים האחרונות בכל מיני תחבולות שונות ומשונות בנסינו "להרדים" את הציבור החרדי. לצורך כך גם מגויסים כל מיני משת"פים למיניהם משולי המחנה, המסייעים בהתנבחות או תמורת שכר הולם, בקידום מדורג, אך עקבי וממושך, של מזימות הרשע. והמטרה היא אחת: להטיל מורן-לב, קרירות, אדישות ושאננות, במטרה לסלול את הדרך בפני השלטון נות להגשים את מזימותיהם הנוראות. בשל כך חזר והזהיר רבנו מרן ראש הישיבה זצוק"ל מאז נודע על הגזירה המרחפת מעלינו, כי יש להיזהר מכל השפעה של "אשר קרן", מכל תחושת אדישות וקרירות ח"ו, שכן גם המתרפה במלאכתו חבר הוא לאיש משחית.

מול נשק הרסני זה של השלטונות, שכדי להפעילו לא נחוצה לגזורי הגזירות כל פעולה בקום ועשה, בשלב זה, ודי להם בטשטוש והטי עיה שיביאו ליצירת אורירה רדומה ב"שב ואל תעשה", נחוצות לנו פעולות-נגד אקטיביות, בקום ועשה, שיעוררו ללא הרף על מצב הסכנה בו מצוי הציבור החרדי, לבלי ניפול לבסוף במ"לכודת של "אתה ישן לו והוא ער לך" (כלשון בעל "חובת הלבבות"). משום כך יש להשמיע ברמה את קול היהדות הנאמנה, אשר לא תנוח ולא תשקוט; למען עולם התורה והיראה לא נחשה, עד אשר תבטל הגזירה הנוראה הקורעת כל לב.

"הפלס", המוביל את המערכה מאז יום הקמתו, ואשר הצליח להציב את הנושא על סדר היום הציבורי במלוא חומרתו מהרגע הראשון הביא שוב ושוב את דעת רבותינו ובראשם רבינו מרן ראש הישיבה זי"ע, אודות הצורך במתן מענה נחרץ וחד-משמעי לכל מבקשי רעתנו, כך שלא יעלו בדעתם כי ניתן לפרוץ פרצות וליצור בקיעים בחומת היהדות הנאמנה.

מן הראוי לצטט דברים נוקבים שאמר רבינו החפץ חיים זי"ע, ואשר יש להם משמעות אקטואלית מיוחדת בימים אלה, לקראת ימי הפורים.

בספר "חפץ חיים" על התורה, בפרשת בראשית, על הפסוק "נעשה אדם", מובא ב"מעשי למלך" שורה של אמירות נוקבות שיצאו מפי קדשו של החפץ חיים, על כך שיש להיזהר מליצור כל רושם של פשרה בענינים הנוגעים לשמירת התורה והיהדות. בין היתר מובא, שיש ללמוד זאת ממה שנאמר במגילת אסתר "ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה".

ועל כך אמר החפץ חיים, ונביא את הדברים כלשונם:

"בהנהגת הפרט והכלל ישנן שתי דרכים. אחת היא הנהגה במקל נועם, והשניה היא בתקפה וחזקה בלי כל ויתורים ופשרות".

"והנה שאול המלך בהנהגתו כאשר חמל על אגג גרם שיצא ממנו המן, וע"ז הוכיחו שמואל הנביא ואמר לו בשם ד' 'נחמתי כי המלכתי את שאול למלך'. ומרדכי שיצא מחלציו, העיד עליו הכתוב, כי למרות כל הפגעים והתלאות 'לא יכרע ולא ישתחוה', היה אמיץ לב בגבורים ולא חת ולא זע משנאת המן. ונעשה נס על ידו ותלו את המן ואת בניו על העץ, אותו המן שנוגד

עולם התורה בארץ ובגולה עטוף יגון וכאב צורב על הסתלקותו של רבנו מרן ראש הישיבה זצוק"ל

עצרת מספד תמרורים מרכזית בעיר בני ברק, התקיימה אמש בהיכל הישיבה הגדולה 'באר ישראל' רחוב הירדן 35 בבני ברק בהשתתפות אלפים. נשאו דברים והשתתפו: הגאון הגדול רבי אשר הכהן דויטש שליט"א, הגאון הגדול רבי יהושע ארנברג שליט"א, הגאון הגדול רבי מרדכי גרוס שליט"א, הגאון רבי זבולון שוב שליט"א, הגאון הצדיק רבי טוביה נוביק שליט"א, הגאון רבי ברוך מרדכי אטינגר שליט"א והגאון רבי יעקב ונדרולדה שליט"א.

עצרת מספד נערכה אתמול בביהכ"נ שע"י קהילת "אש תמיד" רחוב רבי טרפון בני ברק. דברי מספד נשא הגאון רבי דוד אריה שטיינהרט שליט"א.

עצרת מספד מרכזית, בהשתתפות אלפים, ביניהם המונים מבני עדות המזרח, התקיימה אמש בבית הכסא הגדול 'צופניף' בשכונת הבוכרים בירושלים. נשאו דברי נהי תמרורים: הגאון רבי עזריאל מנצור שליט"א ראש ישיבת שובי נפשי, הגאון רבי מרדכי עבאדי שליט"א ראש ישיבת מעיין גנים, הגאון רבי אהרון ירחי שליט"א רב שכונת מקור ברוך ותלמידו הרב הגאון רבי יאיר ארלנגר שליט"א.

<<< המשך בעמ' 30

עצרת מספד מרכזית בהיכל ישיבת באר ישראל בבני ברק

עצרת מספד תמרורים התקיימה אתמול בהיכל כולל 'ישועות אריה' ברחוב מהרש"ל 10 בבני ברק, נשאו דברי מספד: ש"ב הגאון רבי אהרון יוסף אויערבאך שליט"א ראש הכולל, והגאון רבי אריה בורודיאנסקי שליט"א. עצרת מספד מרכזית לתושבי קריית הרצוג בבני ברק, התקיימה אמש בביהמ"ד המרכזי לתורה ולתפילה שע"י קהילת 'דרכי שמואל' מיסודו ולע"נ של רבינו מרן זיע"א. דברים נשאו: הגאון רבי יעקב ונדרולדה שליט"א, הגאון רבי אליהו ליברמן שליט"א ותלמידו הגאון רבי אברהם יחיאל אונא שליט"א.

רוחני דשיבת כנסת יצחק, והגאון רבי חיים דוד מינצ'ר שליט"א מראשי ישיבת כנסת יצחק ורב ביהמ"ד. עצרת מספד התקיימה אתמול בעיר ראשון לציון, בהיכל הכולל 'רצופות חושן משפט' ברחוב יצחק שדה. ספרו בכ"י מר: הגאון רבי יהודה דוד הלוי וואלפא שליט"א מרא דאתרא, והגאון רבי יצחק אוברלנדר שליט"א ראש הכולל.

עצרת מספד תמרורים התקיימה בהיכל כולל "אבי עזרי-דרכי שמואל" בשכונת סנהדריה בירושלים, נשא דברי קינה ובכי הגאון רבי יעקב שול-זינגר שליט"א.

רמות, בהשתתפות המונים. נשאו דברים: הגאון רבי נפתלי עלזאס שליט"א, תלמידו הגאון רבי אוריאל איזנטל שליט"א, תלמידו הגאון רבי בנימין בירנבוים שליט"א, תלמידו הגאון רבי אליהו ויינר שליט"א, הגאון רבי פנחס שוב שליט"א, ותלמידו הרב הגאון רבי יאיר ארלנגר שליט"א.

עצרת מספד מרכזית בעיר בני ברק נערכה אמש בבית המדרש של חניכי ישיבת 'כנסת יצחק-חדרה' בבני ברק, בהשתתפות המונים ובראשות הגאון הגדול רבי יהושע ארנברג שליט"א ראש הישיבה. דברים נשאו: הגאון הצדיק רבי טוביה נוביק שליט"א מנהל

<<< המשך מעמ' 4

המובהק של רבנו הגדול הגאון רבי צבי וידר שליט"א, בהשתתפות מאות רבות של תלמידי חכמים אברכים ובני תורה, שעמדו על קצות דרכיו של רבנו מרן זיע"א.

עצרת מספד מרכזית בעיר בית שמש, התקיימה אמש בבית הכנסת המרכזי 'לב אליהו' רחוב נחל שורק 29 ברמת בית שמש א'. דברי כ"י ומספד נשאו: הגאון הגדול רבי שמואל מרקוביץ שליט"א ראש ישיבת פוניבז', הגאון הגדול רבי בן ציון בורודיאנסקי שליט"א מראשי ישיבת קול תורה, תלמידו הגאון רבי אברהם יעקבזון שליט"א, והמרא דאתרא הגאון רבי מרדכי גולדשטיין שליט"א.

עצרת מספד בהשתתפות המונים התקיימה אמש בהיכל כולל 'שוטנש-טיין' בשכונת שערי חסד בירושלים, אשר עמד תחת נשיאות והדרכת מרן זיע"א מאז הקמתו, בהשתתפות המונים. ספרו תמרורים: תלמידו חביבו ויד ימינו הגאון רבי יוסף פטורוף שליט"א, תלמידו הגאון רבי חיים יצחק פרנקל שליט"א מראשי ישיבת שער התלמוד ביתר וראש הכולל תלמידו הגאון רבי שמואל הרמן שליט"א.

עצרת מספד ובכי התקיימה אמש בהיכל ישיבת 'דעת אליהו' בשכונת

עולם התורה בארץ ובגולה עטוף יגון וכאב צורב על הסתלקותו של רבי

<<המשך מעמ' 29

עצרת מספד מרכזית התקיימה בעיר פתח תקווה בביהכ"נ ז"כר חיים' ברחוב חפץ חיים 10 בהשתתפות המוני תושבי העיר. ספרו תמרורים: תלמידו הגאון רבי אריאל בוקוולד שליט"א רב שכונת נווה אחיעזר בני ברק, ותלמידו הגאון רבי אליעזר מאיר שליט"א.

עצרת מרכזית התקיימה בביהכ"נ 'חניכי הישיבות' ברחוב רשב"י בעיר אלעד. דברי מספד ובכי נשאו: המרא דאתרא הגאון רבי שלמה זלמן גרוסמן שליט"א, הגאון רבי נפתלי הייזלר שליט"א והגאון רבי אריאל בוקוולד שליט"א.

עצרת מספד מרכזית של ציבור בני התורה בשכונות בית וגן וקריית יובל בירושלים בהשתתפות המונים מתושבי השכונה ומחוצה לה, התקיימה אמש בביהכ"נ 'נור אהרון' ברחוב תורה ועבודה. ספרו תמרורים: הגאון הגדול רבי ברוך שמואל הכהן דויטש שליט"א, הגאון הגדול רבי בן ציון בורודיאנסקי שליט"א, תלמידו הגאון רבי צבי וידר שליט"א ותלמידו הגאון רבי מרדכי יפה שליט"א.

עצרת ענק למספד ובכי התקיימה אמש בביהכ"נ המרכזי 'משכן באב"ד' בשכונת גבעת שאול בירושלים בהשתתפות אלפים מתושבי השכונה. ספרו תמרורים: תלמידו הגאון רבי שלום גלבר שליט"א, הגאון רבי מיכל זילבר שליט"א, והגאון רבי אליהו פרנקל שליט"א.

עצרת מספד רבתי בעיר מודיעין עילית, התקיימה אמש

בביהכ"נ המרכזי 'היכל יצחק' ברחוב חפץ חיים בהשתתפות אלפים. דברים מספד ובכי נשאו: גיסו הגאון הצדיק רבי יצחק ירוחם בורודיאנסקי שליט"א, הגאון רבי דב אהרון זלזניק שליט"א, הגאון רבי משה מרדכי קארפ שליט"א, הגאון רבי מאיר גפני שליט"א ואחד מגדולי התלמידים.

עצרת מספד ובכי תמרורים התקיימה אמש בביהמ"ד 'אהבת תורה' ברחוב יהודה הנשיא ברכ"פלד בהשתתפות המונים מתושבי העיר מודיעין עילית. נשאו דברי בכי: הגאון רבי אהרון מיטלמן שליט"א, הגה"ח רבי אברהם יוסף ליזרון שליט"א ואחד התלמידים.

בישיבת פוניבז' התאספו קהל גדול של אברכים ובני הישיבה לשמוע דברי קינה ונהי, בהיכל 'בית המוסר' שע"י הישיבה, מפי הרה"ג רבי יצחק וידר שליט"א. עצרת מספד מרכזית התקיימה אמש על ידי איגוד בוגרי ישיבת 'קול תורה', בביה"כ 'עבודת הלב' רחוב דובב מישרים 2. נשאו דברי נהי ובכי: הגאון הגדול רבי ברוך שמואל הכהן דויטש שליט"א, הגאון הצדיק רבי יצחק ירוחם בורודיאנסקי שליט"א והגאון רבי יחיאל מיכל דזמיטורבסקי שליט"א.

עצרת מספד התקיימה בהיכל הכולל המרכזי ביבנה ברחוב הצבעוני, בהשתתפות אברכי הכוללים בעיר. נשאו דברים אחד מראשי הישיבות שליט"א ומקור"בו ראש הכולל הגאון רבי דניאל בן אבו שליט"א.

עצרת מספד ובכי התקיימה אתמול בהיכל כולל רצופות

רבי אליהו נח ציטרנבובים שליט"א.

עצרת מספד בכי ונהי התקיימה אמש בישיבת 'חדוות התלמוד' בעיר מודיעין עילית, אשר רבינו מרן זיע"א היה להם כאב ורועה מהקמת הישיבה. נשאו דברים תלמידו הגאון רבי יצחק רוזנבלט שליט"א ראש הישיבה, ותלמידו הרב הגאון רבי אליהו נח ציטרנבובים שליט"א.

עצרות מספד ביום תענית אסתר

עצרות ענק למספד, בכי ואבל גדול, יתקיימו היום צום תענית אסתר בפני אלפי ילדי תלמודי תורה "תפארת יעקב" בבני ברק ובירושלים, בשעה 11:00 בבוקר.

ההספד המרכזי יתקיים באולמי ויז'ניץ בבני ברק במעמד גדולי ישראל, ויישאו

דברים: הגאב"ד הגאון הגדול רבי צבי פרידמן שליט"א, הגאון הגדול רבי שמואל מר-קוביץ שליט"א, הגאון הגדול רבי צבי שינקר שליט"א וכן הגאון רבי חיים אהרן טומבק שליט"א ראש ישיבת קרן אורה בארה"ב וחבר הנהלת הת"ת אשר הגיע במיוחד מחו"ל להביע תחושת "אבל יחיד" של החינוך התורתי הטהור על סילוקו של צדיק. בסניף המרכזי של "תפארת

בדרכו ובמשנתו של מרן זי"ע:

כינוס מרומם לפתיחת תלמוד תורה "דרכי שמואל" על טהרת הקודש בעיר אלעד בראשות הגאון הגדול רבי אשר הכהן דויטש שליט"א

■ מאת י. שכטר

מראשי ישיבת פוניבז', והוכרז כי הגאון הגדול שליט"א יהיה נשיא התלמוד תורה החדש.

הגאון הגדול שליט"א נשא דברים חוצבים על החובה לשמור וללכת בדרכיו של רבינו מרן זצוקלה"ה מבלי לשנות מאומה, וכעת הקמת התלמוד תורה היא ממש הקמת ישיבה על קברו, הכל מכוחו ולאורו.

"היה עכשיו הספד בישיבה ודיבר האדם הכי קרוב לרה"י זצ"ל יבלח"ט הרב הגאון רבי יוסף פטרון, הוא לא הדגיש את ההתמדה והגאונות שלו, אלא על הדבקות הנוראה שהיה לו בתורה, כמה שהיה אכפת לו על כל סברא בתורה וכדומה, באהבתה תשנה תמיד".

"אם אנו רוצים להעמיד תלמידים מעין מעין מעין זה, זה רק אם נמשיך בחזון שלו לא לשנות שום דבר! הרה"י לא הותיר ילדים, רק תורה ותורה, אבל הבנים שלו אלו התלמידים, והבנים שלו זה כל הציבור שהלך לאורו בחמש שנים האחרונות, ועכשיו אם אנו רוצים לעשות משהו לעילוי נשמתו, זה בכל דבר שעושים בדרך שהנחיל לנו. כידוע ייכלו מחיל אל חיל, זה כל דבר ודבר שנעשה מכוח בן אדם בעולם הזה, אז הכל מצטרף אצלו לעולם הבא, ורח"ל

בליל יום שלישי השבוע התקיים כינוס מרומם לפתיחת תלמוד תורה חדש "דרכי שמואל" בעיר אלעד, מכוחו ולאורו של מציל החינוך הטהור בארץ הקודש רבינו מרן ראש הישיבה זצוקלה"ה, בראשות הגאון הגדול רבי אשר הכהן דויטש שליט"א ובהשתתפות מאות אברכים מתושבי העיר, כאשר התלמוד תורה נקרא על שמו ולעילוי נשמתו של רבינו הגדול זיע"א.

במהלך המעמד נשא דברים הגאון רבי חנוך ארנטריו שליט"א ר"מ בישיבת כנסת יחזקאל באלעד, אשר סיפר בדמע כיצד נכנס למעון הקודש ברחוב אבן שפרוט מספר פעמים ובפעם האחרונה לפני כשבועיים ומחצה, ושמע דברי חזיון נשגבים ובהירים על החובה לפתוח תלמוד תורה על טהרת הקודש, שיהיה שמור מכל רוח זרה וחיצונית. בתלמוד תורה הילד נבנה, וכל שינוי קטן בבניין הבנין יכול לצאת שונה לגמרי, כמה בהירות הדעת ילדים סופגים ויוג"קים כאשר מתחנכים בחיידר על טהרת הקודש.

בשלב זה הוזמן לשאת דברים הגאון הגדול רבי אשר הכהן דויטש שליט"א

מרן ראש הישיבה זצוקלה"ה: "זה פיקוח נפש, אנשים סוגרים את העיניים!"

מרן רה"י זצוק"ל: אני יודע... אברך: אנחנו רוצים שיפתחו, אבל אין מי שיקח את זה על עצמו. הג"ר חנוך ארנטריו: תקציבית אין מי שיקח את זה על עצמו.

מרן רה"י זצוק"ל: זו לא סיבה! אברך: אם יש 7 ילדים בכיתה צריך לפתוח? מרן רה"י זצוק"ל: תפתחו, יבואו יותר... אבל כבר לפתוח! היה פה מישהו מאלעד שאלתי אותו אם יש חיידר שמור, הוא ענה לי מסתמא... אנשים סוגרים את העיניים!

אברך: עכשיו בגלל התקנות החדשות מדברים שיפתחו כבר.

מרן רה"י זצוק"ל: זה פיקוח נפש!

במהלך הכינוס הוקרנה מצגת מרטיטה מדברי רבינו מרן זיע"א, לאחר קבלת הפנים שנערכה במעונו לפני כשבועיים ומחצה לאסיר עולם התורה הבה"ח יונה יוסף ארנטריו נ"י, כאשר פנה מיוזמתו לאביו של אסיר עולם התורה הגאון רבי חנוך ארנטריו שליט"א, ולהרה"ג יעקב כהן שליט"א, וגילה את כאבו וצערו על כך שלא הוקם עד כה ת"ת על טהרת הקודש באלעד, כאשר הקהל הגדול מוחה דמעה מפניו למראה פניו הטהורות של מרן זיע"א חרד ודואג על החינוך הטהור.

מרן רה"י זצוק"ל: האם יש חיידר שמור באלעד? הרה"ג יעקב כהן: לא! פתחו גני בנות, הבת שלי בגן, אבל חיידר עדיין לא, אין מי שיקח את זה על עצמו. מרן רה"י זצוק"ל: החיידר של הבני תורה הוא שמור? אברך: לא כל כך. עדיין לא.

בנו מרן ראש הישיבה זצוק"ל

רבי אברהם יחיאל אונא שליט"א, ותלמידו הרב הגאון רבי יאיר ארלנגר שליט"א.

על עצרות מספד שהתקיימו ויתקיימו על מרן רשכבה"ג זצוק"ל, ניתן לעדכן במוקד והשיאנו: 053-3166444.

חלוקת ש"סים

נמשכת חלוקת הש"סים לעילוי נשמתו של רבינו מרן רשכבה"ג זצוק"ל, והמוני בני תורה אברכים ובני ישיבות ובראשם גדולי תורה וראשי ישיבות מצטרפים ונרשמים ללימוד מסכת או בחלוקה של עשרה דפים, במחזור החודר שי הראשון, שיסתיים ביום השלושים - י' בניסן תשע"ח.

מה'ועד העולמי ללימוד הש"ס" נמסר, כי ההרשמה אצל הרכזים בכל היכלי התורה החשובים עדיין בעיצומה. ניתן להירשם במוקד הארצי בטלפון: 054-8571310. מוקד מרכזי לרכזים בהיכלי הישיבות על ידי ארגון 'והשיאנו' בטלפון: 053-3166444.

יעקב" בירושלים ייערך עצרת מספד, וישא דברים תלמידו של מרן רשכבה"ג זיע"א יבלח"ט הרה"ג רבי אברהם יחיאל אונא שליט"א.

עצרת מספד תמרורים תתקיים היום צום תענית אסתר בשעה 16:50, בביהכ"נ המרכזי שכונת חפציבה מודיעין עילית, דברים יישאו הגאון רבי אהרון מיטלמן שליט"א המרא דאתרא וגדולי התורה שליט"א. מנחה בשעה 16:15.

עצרת כ"י ומספד בביהכ"נ המרכזי 'היכל אברהם בני הישיבות' רחוב חזון 13 בעיר בית שמש, תתקיים היום צום תענית אסתר בשעה 12:30 בצהריים, יספידו תמרורים: הגאון רבי נתן הכהן קופשיץ שליט"א רב הקריה החרדית בית שמש, והגאון הצדיק רבי יצחק ירוחם בורודיאנסקי שליט"א.

עצרת ענק לאלפי ילדי תשב"ר תתקיים היום צום תענית אסתר במתנ"ס ברכפלד על ידי תלמוד תורה 'דעת זקנים' בנשיאות רשכבה"ג מרן זיע"א. דברי קינה ומספד יישאו: הגאון רבי אהרן מיטלמן שליט"א, תלמידו הגאון